

Asia: VN/11304/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleinen kanta

Lihastautiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan. Lihastautiliitto kannattaa verovähennysoikeuden laajentamista yleishyödyllisille yhteisöille suunnattuihin lahjoituksiin. Lakiluonnoksessa ehdotettu vähennysoikeus nuoriso-, liikunta- ja kulttuurijärjestöille on perusteltu, mutta esitys jää puutteelliseksi, ellei myös potilasjärjestöjä ja muita sosiaali- ja terveysalan yleishyödyllisiä toimijoita sisällytetä vähennysoikeuden piiriin.

Pyydämme, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään niin, että verovelvollisen oikeus vähentää lahjoitus ulotetaan koskemaan myös potilas- ja vammaisjärjestöille ja harvinaissairauksia edustaville rekisteröidyille yhdistyksille ja säätiöille tehtyjä lahjoituksia, edellyttäen että järjestö täyttää yleishyödyllisyyden edellytykset.

Perustelut laajennukselle

1. Yhdenvertaisuus

Nykyinen esitys kohtelee eriarvoisesti kansalaisjärjestöjä, vaikka kaikki yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt täyttävät samat toimintaperiaatteet: toimivat ilman voitontavoittelua, julkista hyvää edistäen, läpinäkyvästi ja vastuullisesti. Sairaus- ja vammaisjärjestöt jäävät esityksessä perusteettomasti ulkopuolelle, vaikka ne tuottavat mittavaa kansanterveydellistä ja sosiaalista hyötyä. Tämä ei ole linjassa perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa.

2. Hyvinvointivaikutukset ja julkisten menojen vähennys

Potilasjärjestöt tukevat sairastuneita ja heidän läheisiään vertaistuen, tiedonjaon ja muun moninaisen tuen kautta. Tällä työllä on mitattavissa olevia vaikutuksia:

- ennaltaehkäistään raskaampien palveluiden tarvetta
- tuetaan työ- ja toimintakykyä
- vähennetään sairauspoissaoloja ja sosiaalimenojen kasvua
- vahvistetaan kansalaisyhteiskuntaa

3. Erityisesti marginaalissa elävät potilasryhmät

Lahjoitusvähennysoikeuden laajentaminen on erityisen tärkeää neurologisia, lihastautia sairastavia ja harvinaissairaita edustaville potilasjärjestöille, jotka:

- toimivat pienten ja usein tuntemattomien potilasryhmien hyväksi
- jäävät usein julkisen palvelujärjestelmän katveeseen
- eivät kykene keräämään laajaa yksityistä rahoitusta ilman lahjoittajalle suunnattua kannustinta

Ehdotetut muutokset esitykseen

1. TVL 57 § muutetaan siten, että myös sosiaali- ja terveysalan yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt voivat olla vähennyskelpoisen lahjoituksen kohteita, mikäli ne täyttävät nykyisen lain mukaiset edellytykset (yleishyödyllisyys, sääntöjenmukaisuus, julkishyödyllinen tarkoitus).
2. Verohallinnon hyväksymismenettely laajennetaan koskemaan myös potilasjärjestöjä ja muita sote-järjestöjä samoin perustein kuin muita järjestötoimijoita.
3. Vähennyksen enimmäismäärät voidaan säilyttää ennallaan (esim. 850 € – 500 000 €), jotta järjestelmä pysyy hallinnollisesti hallittavana ja kohtuullisena valtiontaloudellisesti.

Yhteenveto

Lakiesitystä tulisi täydentää siten, että verovähennysoikeus koskee myös potilasjärjestöjä ja muita sote-alan yleishyödyllisiä yhteisöjä. Tällä olisi merkittävä vaikutus järjestöjen rahoitusmahdollisuuksiin ja sitä kautta kansalaisten hyvinvointiin, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien sairastavien kohdalla.

Tämä muutos tukisi hallitusohjelman tavoitetta vahvistaa järjestöjen omaehtoista rahoitusta ja vastaisi kansainvälisiä hyviä käytäntöjä. Lakimuutos olisi mahdollista toteuttaa hallinnollisesti nykyisen TVL 57 § pohjalta.

Kuosmanen Sari
Lihastautiliitto ry - toiminnanjohtaja